

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงสภาพการและปัญหาในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้รายละเอียดการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง และประชากร

ก. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 423 โรงเรียน

ข. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบแยกประเภท (Stratified random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม (Sampling unit) (อนันต์ ศรีโสภา 2524:82 - 86) โดยลำดับขั้นการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. สํารวจจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร แล้วจำแนกโรงเรียนออกตามเขตพื้นที่การปกครองของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 24 เขต จะได้จำนวนกลุ่มโรงเรียนทั้งหมด 24 กลุ่ม

2. สุ่มตัวอย่าง จำนวนร้อยละ 25 ของจำนวนโรงเรียนในแต่ละเขต โดยวิธีสุ่มแบบธรรมดา (Simple random sampling) ด้วยวิธีจับสลาก จะได้โรงเรียนที่เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตทั้ง 24 เขต จำนวน 105 โรงเรียน

3. ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ 1 คน จะได้จำนวนผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 105 คน

4. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูใช้วิธีสุ่มแบบธรรมดา โดยให้ครูใหญ่ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จับสลากครูในโรงเรียนนั้น ๆ ร้อยละ 10 ของจำนวนครูในโรงเรียนแต่ละโรงเรียน จะได้จำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 382 คน เมื่อรวมกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน 105 คน จะรวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 487 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งมีรายละเอียดและลำดับขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

ก. ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 ตอน

คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสำรวจ สภาพทั่วไปของโรงเรียน ได้แก่ลักษณะสถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อมทั่วไป สนาม จำนวนบุคลากร เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบเติมคำ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับลักษณะการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัย ใน 4 ด้าน คือ กิจกรรมสร้างเสริมวินัยเกี่ยวกับความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเครื่องแต่งกาย การเดินแถวไป-กลับโรงเรียน การโดยสารรถประจำทาง และการปฏิบัติตามกฎจราจร เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบเติมคำ จำนวน 29 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นการสำรวจปัญหาในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยตามปัญหา 5 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ครู นักเรียน อาคารสถานที่ ชุมชนและสิ่งแวดล้อม เป็นคำถามแบบมาตราประเมินค่า (Rating scale) จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open ended)
ถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยให้ตอบอย่างอิสระ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครู แบ่งออกเป็น 4 ตอน เช่นกัน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสำรวจสภาพภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ราชการ วุฒิ วิชาที่สอน เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบเติมคำ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามครู เกี่ยวกับลักษณะการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัย ในส่วนของครู ทั้ง 4 ด้านคือ กิจกรรมสร้างเสริมวินัยเกี่ยวกับความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเครื่องแต่งกาย การเดินทางไป-กลับโรงเรียน การโดยสารรถประจำทาง และการปฏิบัติตามกฎจราจร เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบเติมคำ จำนวน 32 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นการสำรวจปัญหาในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยตามปัญหา 5 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ครู นักเรียน อาคารสถานที่ ชุมชนและสิ่งแวดล้อม เป็นคำถามแบบมาตราประเมินค่า (Rating scale) จำนวน 40 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด (Open ended) ถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยให้ตอบอย่างอิสระ

สำหรับแบบสอบถามทั้งสองชุด จะมีข้อความที่เหมือนกันในตอนที่ 3 และตอนที่ 4

ข. ลำดับการสร้าง

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสร้างเสริมวินัยนักเรียน ในระดับต่าง ๆ

2. ศึกษาโครงการสร้างเสริมวินัยนักเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานคร แนวทางปฏิบัติเพื่อการสร้างเสริมวัฒนธรรม และวินัยแห่งชาติ ของกระทรวงศึกษาธิการ

เพื่อหาสาระสำคัญ ในการสร้างแบบสอบถาม

3. สังเกตแนวทางจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัย ในโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมที่มีโครงการตัวอย่าง ตลอดจนสัมภาษณ์ ครู ผู้บริหาร ศึกษาเขต และศึกษานิเทศก์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราว โดยพิจารณาข้อมูลจากข้อ 1, 2 และ 3 โดยการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) การใช้ภาษา ตลอดจนการให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนและครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 โรงเรียน โดยแต่ละโรงเรียน ใช้ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครู 5 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดสอบทั้งสิ้น 30 คน เพื่อขอความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ ขอบข่ายของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเป็นลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยไปแจก และรับคืนด้วยตนเอง

3. การศึกษาเฉพาะกรณี ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัย จำนวน 4 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือโรงเรียนวัดโคกนอน เขตภาษีเจริญ โรงเรียน

วัดจันทร์นอก เขตกานนาวา โรงเรียนประชานิเวศน์ และโรงเรียนเสนานิกม เขต
บางเขน โดยผู้วิจัยไปสังเกตการจกกิจกรรม รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูถว
ตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้กระทำในระหว่างวันที่ 2 มีนาคม 2528
ถึงวันที่ 22 มีนาคม 2528 ปรากฏว่าแบบสอบถามที่แจกให้ผู้บริหารโรงเรียนตอบ
จำนวน 105 ฉบับ ได้รับคืน 90 ฉบับ คิดเป็นแบบสอบถามที่ได้รับคืน ร้อยละ 85.71
และแบบสอบถามที่แจกให้ครูตอบจำนวน 382ฉบับ ได้รับคืน 334 ฉบับ คิดเป็นแบบ
สอบถามที่ได้รับคืน ร้อยละ 87.43 รวมเป็นแบบสอบถามที่แจกทั้งสิ้น 487 ฉบับ ไ้
รับคืน 419 ฉบับ คิดเป็นแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งสิ้น ร้อยละ 86.03

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

- นำแบบสอบถามชุดที่ 1 ชุดที่ 2 วิเคราะห์ผล โดยการหาค่าความถี่
และค่าร้อยละ จากข้อมูล ตอนที่ 1 ตอนที่ 2 และตอนที่ 4
- คำนวณหาค่าเฉลี่ยของค่าตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating
scale) จากข้อมูลตอนที่ 3 ของแบบสอบถามชุดที่ 1 และชุดที่ 2 โดยกำหนด
ค่าคะแนน ดังนี้

เป็นปัญหามากที่สุด	ให้	4	คะแนน
เป็นปัญหามาก	ให้	3	คะแนน
เป็นปัญหาน้อย	ให้	2	คะแนน
เป็นปัญหาน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยนำหนักแต่ละข้อ ดังนี้

3.56 - 4.00	หมายความว่า	เป็นปัญหามากที่สุด
2.56 - 3.55	หมายความว่า	เป็นปัญหามาก
1.56 - 2.55	หมายความว่า	เป็นปัญหาน้อย
1.00 - 1.55	หมายความว่า	เป็นปัญหาน้อยที่สุด

แล้วเสนอในรูปตารางและความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. โดยการหาค่าร้อยละ
2. หาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ

X = คะแนนที่กำหนดในมาตราส่วนประเมินค่า

f = จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ประกอบ กรรณสูต 2524:96)

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

$S.D$ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ = ผลรวมของค่าคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง